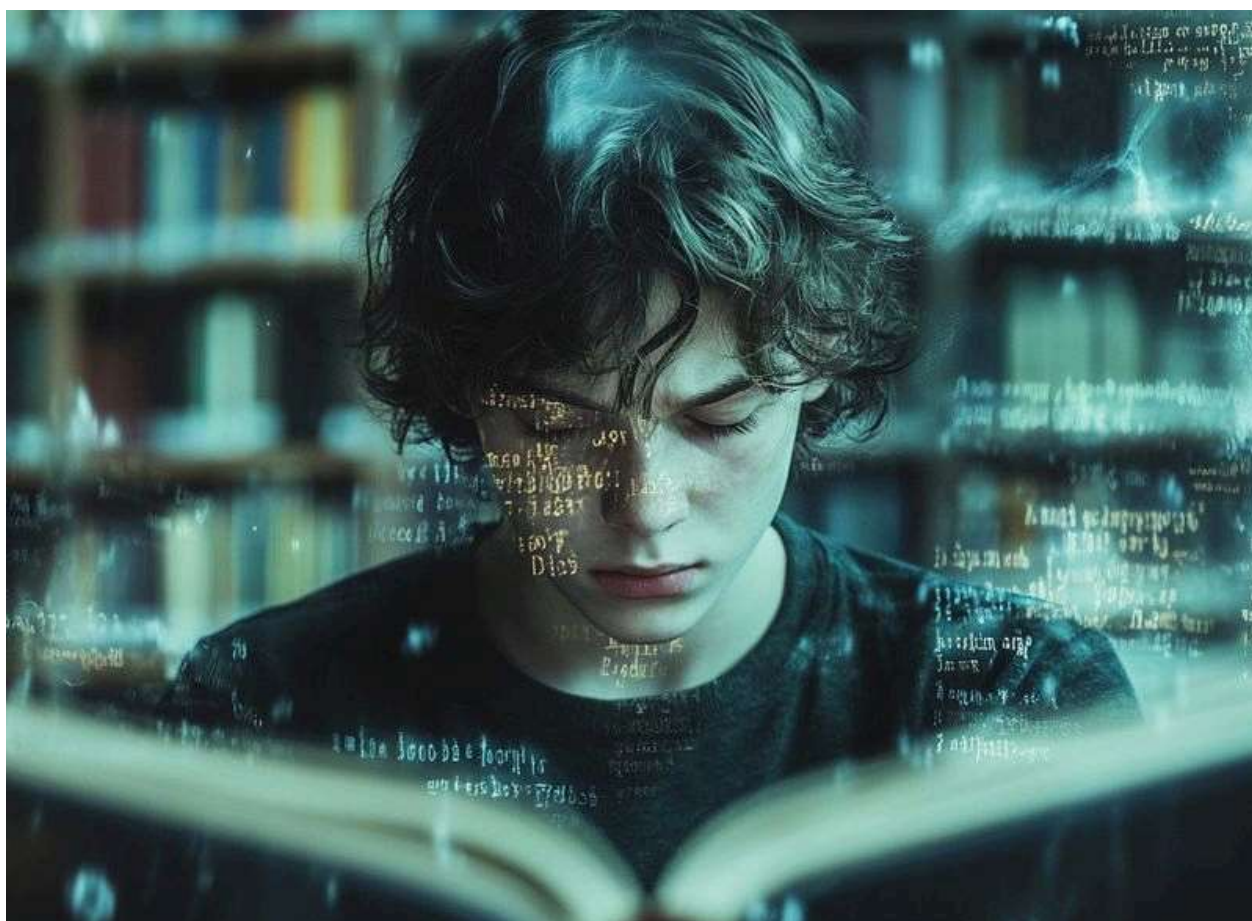

Intervju: 'Disleksični su izazov, ali i posebno blago u našim školama'

Autor/ica Saša Radusin Objavljeno: 28 studenog 2024 Tema: disleksija Disleksija u školi i društvu

StockCake/ilustracija

U hrvatskim školama disleksija, disgrafija, ADHD ili autizam nisu nepoznate pojave, a nastavnici i ravnatelji imaju smjernice Ministarstva obrazovanja oko toga kako raditi i pristupiti učenicima s tim problemima.

Naravno, pristup ipak uvijek najviše ovisi o pojedinom nastavniku, odnosno o pitanju s koliko će energije i vještina, a ponajviše vremena kojeg uvijek nedostaje u učionici, pristupiti nekom učeniku s navedenim problemom. Prema mišljenju **Hrvatske udruge za disleksiju**, smjernice Ministarstva u vezi s disleksijom ipak još nisu dovoljno detaljne, u hrvatskim školama još uvijek nema ujednačenog odnosa nastavnika prema učenicima s disleksijom ili ADHD-om i još uvijek postoje nepoznanice oko toga kako s ovom djecom treba učiti ili kako ih ispitivati.

Kako navodi Hrvatska udruga za disleksiju, "mnogi učitelji u niža četiri razreda osnovne škole, a osobito nastavnici u višim razredima i srednjoškolski nastavnici, u svojem obveznom školovanju ne uče o ovoj problematici. Mali broj nastavnika i učitelja sretne se s time na rijetkim edukacijama koje provode pojedini logopedi u školama, Hrvatska udruga za disleksiju i, ponekad, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, ali tih je edukacija za sad na žalost premalo."

Prepoznavanje disleksije kod učenika i inicijalni koraci

Zagrebačka nastavnica fizike i matematike **Sanja**, koja radi u dvije osnovne škole na području glavnoga grada, tvrdi kako je situacija s disleksijom u njezinoj školskoj sredini ipak svake godine sve bolja i da su nastavnici sve upućeniji u problematiku individualiziranog postupka u poučavanju i radu s tom djecom.

No, kakav je konkretno njezin pogled na ovu problematiku u nastavi i **kakvo je njezino iskustvo u radu s disleksičnom ili ADHD djecom** u razredu, pojasnila nam je u razgovoru.

Ima li u vašem razredu u ovom trenutku disleksične ili ADHD djece?

- Da, imam učenike s dijagnosticiranom disleksijom i ADHD-om. U razredu trenutno radimo na njihovoj integraciji i podršci u učenju.

Kako ih prepoznajete i kakav je vaš prvi korak kad posumnjate na disleksiju?

- Kad primijetim poteškoće poput problema s čitanjem, pisanjem ili koncentracijom, prvo obavijestim razrednicu/razrednika i stručni tim škole (pedagog, psiholog) kako bismo procijenili situaciju. Roditeljima sugeriramo daljnju stručnu procjenu, ako već nije provedena. Tijekom nastave pokušavam skupiti što više konkretnih primjera i zapisati ih, s obzirom na to da su poteškoće individualne.

Kako pristupate poučavanju ove djece?

- Prilagođavam način objašnjavanja gradiva koristeći vizualne prikaze, kraće zadatke i češće pauze kako bi im bilo lakše pratiti. Također, naglasak stavljam na praktične primjere.

Primjerice, volim svojim učenicima, a pogotovo zbog djece s disleksijom ili ADHD-om dati nešto opipljivo u ruke, nešto što će im otvoriti neposredno zaključivanje, ali i osjećaj zajedništva na satu. **Primjer koji mi se pokazao uspješnim** za male disleksičare i ADHD-ovce je kada djecu zamolim da sjednu u krug, te im dam špagu da je zajedno drže i pomiču rukama poput usmjerenog strujnog kruga, gdje su neki koji slabije drže vodiči, a neki koji jače stisnu špagu su potrošači poput žarulja. Kad osjete toplinu u dlanovima shvate kako energija kola i kako pripadaju tom **učeničkom "strujnom krugu"**.

ADHD-ovcima uvijek volim "uvaliti" i aktivnost da se kreću i pomažu oko nekih jednostavnih fizičkih radnji. Aktivnosti poput brisanja ploče, dodavanja gumice, dizanje, ustajanje, to je njima super, i dok to rade osjećaju se aktivnima i korisnima, a usput troše tu svoju veliku energiju. Disleksičare, pak, uvijek treba pohvaliti kad naprave nešto pozitivno jer njima stalno treba podstrek i dizanje samopouzdanja.

Kako olakšavate učenje predmeta poput matematike i fizike?

- Pokušavam **razlomiti složene koncepte na jednostavne korake**. Koristim konkretne materijale i digitalne alate koji omogućuju vizualizaciju gradiva, kao i zadatke prilagođene njihovom tempu. Za zadaću im zadajem istraživanja putem digitalnih alata, potičem ih da koriste i digitalne alate za ispravljanje pravopisnih grešaka, a zbog

njihovog problema s čitanjem ne prozivam ih da čitaju naglas. Tijekom nastave obavezno pogledam jesu li točno prepisali sve s ploče. Ponekad kad vidim da je potrebno napišem im i plan ploče, ali to može biti kontraproduktivno jer se onda opuste pa ne prate dovoljno kvalitetno nastavu.

Jesu li testovi i udžbenici prilagođeni njihovim potrebama?

- Nažalost, ne postoje udžbenici koji su prilagođeni disleksičarima. Postoje udžbenici s prilagođenim sadržajem, ali u tim udžbenicima je smanjen obim gradiva, što disleksičarima koji najčešće nemaju prilagođeni program, nego individualizirani, ne pomaže jer se u tim udžbenicima ne nalazi cijelo gradivo. Disleksičari, dakle, dobivaju individualizirani program i standardne udžbenike. Oni i dalje moraju savladati normalno svo gradivo, ali imaju prilagođeni tempo, dok kod prilagođenog sadržaja koji imaju neki drugi učenici s poteškoćama u učenju, udžbenici imaju prilagođeni obim gradiva koji je nešto manji od standardnog sadržaja.

Dakle, **disleksičarima ne prilagođujemo sadržaj, niti ga smanjujemo, jer za to nema potrebe**, već im samo prilagođujemo tempo što znači da svladavaju isto kompletno gradivo ali im ga dajemo u manjim cjelinama, odnosno u više manjih jedinica. To nadalje znači da disleksičari recimo odgovaraju jedan nastavni sat, primjerice, 3 lekcije, a drugi 4, dok učenici po redovnom programu odgovaraju 6 ili 7 lekcija odjednom. U testovima, pak, morate učenicima s disleksijom dati manji broj zadataka, razdvojiti svaku rečenicu u novi red, služiti se jednostavnim rečenicama kad god je to moguće. Tijekom ispita morate provjeriti je li zadatak shvaćen kako treba, pa je dobro pročitati zadatak disleksičnim učenicima na glas kako bi bili sigurni da su dobro i precizno shvatili što se traži od njih.

Kad je riječ o testovima, prilagođavam zadatke, smanjujem broj pitanja, dopuštam upotrebu kalkulatora, povećam font, pazim na dovoljan razmak između redaka koji disleksičnim učenicima ili učenicama bitno olakšava praćenje rečenice, a novu rečenicu započinjem u novom redu. U tekstualnim zadacima koristim jednostavne rečenice.

Kako to izgleda u konkretnom primjeru?

- Na primjer, kod pitanja u testu iz fizike za 7. razred: "Ako je masa tijela 7 kilograma, i volumen tijela 12 litara, kolika je gustoća tijela?" Disleksičarima će jasniji biti zadatak ako ga razlomim u pitanju i svaki dio stavim u zaseban red. Dakle, postaviti ću zadatak na sljedeći način: "Masa tijela je 7 kilograma ($m=7\text{kg}$). Volumen tijela je 12 litara ($V=12\text{l}$). Izračunaj gustoću tijela."

Tako će tim učenicima zadatak biti **pregledniji i jasniji**.

Moguća prednost, a ne problem

Sanja pojašnjava kako ne može reći sa sigurnošću radi li svaki nastavnik na ovaj način, to su uglavnom smjernice za rad Ministarstva, no Sanja i u vlastitoj obitelji te kod prijatelja i poznanika ima slučajeve disleksije kod učenika i učenica pa je možda i dodatno senzibilizirana za ovaj problem, ali i motivirana da se tim učenicima pomogne na pravi način jer oni to svakako zaslužuju.

Prema njezinim riječima, "disleksija zapravo najčešće ometa emotivno i psihološki tu djecu u komunikaciji s ostatkom razreda, odnosno zbog njihovog, ponekad doista i **preuveličanog straha da će biti posramljeni ili doživljeni kao loši**, lijeni ili glupi učenici, no s dobrim pristupom i komunikacijom između škole, nastavnika, učenika, roditelja i ostalih učenika u razredu disleksija može doista postati prednost, a ne problem.

"Djeca s disleksijom", dodaje Sanja, "malo drugačije vide stvari i malo drugačije razmišljaju, što je zapravo **bogatstvo kojeg mnogi nisu svjesni**. Ukoliko se s njima dobro radi i postupa prema stručnim smjernicama, ali i individualnim vještinama i motivacijom profesora i nastavnika moguće je napraviti ogroman progres u njihovom procesu učenja i školskom uspjehu".

"Na taj način", zaključuje Sanja, "možemo osvijestiti sve pripadnike ove naše školske zajednice, pa i roditelje da su učenici s disleksijom dodana vrijednost razredu i školi i malo bogatstvo za društvo, upravo zato što se mogu razviti u

kvalitetne stručnjake i ljude koji drugačije vide ili rješavaju zahtjeve i probleme, bilo u školi ili na poslu, bilo u komunikaciji u svojoj zajednici."

* Članak je šesti dio autorske teme "Disleksija u školi i društvu". Objavljuje se u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

VEZANE TEME

- Zagrebačka nastavnica: disleksična i LGBT djeca još su ponekad šikanirana u školama
- Disleksičare treba što više uključivati u rad grupe i poticati njihovo samopouzdanje
- Plave subote, crveni psi iliti sinestezija kod disleksičara (2. dio)
- Plave subote, crveni psi iliti sinestezija kod disleksičara (1. dio)

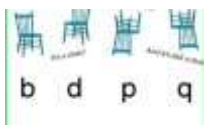
PODRŽI CROL DONACIJOM :)

AKTUALNO

'Kap solidarnosti': prva LGBT+ akcija darivanja krvi u Srbiji i regiji

Plave subote, crveni psi iliti sinestezija kod disleksičara (2. dio)

Glazbeni pregled: indie rujan i inspirativni listopad

Plave subote, crveni psi iliti sinestezija kod disleksičara (1. dio)

PREPORUKA

Nešto je u vodi – Glas koncila reći će nam zašto smo queer

(Kako sam prestao) Biti peder u svakom smislu (osim karakterno) No. 100

Rekordan broj LGBT+ nogometašica na Svjetskom nogometnom prvenstvu koje je HRT-u nevažno

Sramite se.

NAJČITANIJE U TJEDNU

Kvazinovinar u staklenom ormaru: Luka Šarić i opsesija pederlukom

'Kap solidarnosti': prva LGBT+ akcija darivanja krvi u Srbiji i regiji

Zagrebačka nastavnica: disleksična i LGBT djeca još su ponekad šikanirana u školama

Intervju: 'Disleksični su izazov, ali i posebno blago u našim školama'

Plave subote, crveni psi iliti sinestezija kod disleksičara (2. dio)

CroL.hr
5,398 followers

Follow Page

Share

Naslovna

Impressum

Uvjeti korištenja

O projektu/About us

Politika kolačića

Copyright © 2024 CroL. All Rights Reserved. Dizajn CroL.hr . Sva prava pridržana.

Članci s portala crol.hr smiju se prenositi uz obvezno jasno istaknut izvor u obliku poveznice na originalan tekst te uz uvjet da ih ne zaštićujete autorskim pravom.

*Stavovi izneseni u kolumnama i komentarima su osobni stavovi autora i ne odražavaju nužno stav redakcije portala Crol.hr
Portal CroL.hr financijski podupire Agencija za elektroničke medije (AEM)

crol.hr je dio Mreže emancipacije E-net

